

teater

Mark Morris verovert Brussel

Het is altijd de overtuiging van Gerard Mortier geweest dat «De Munt» na het vertrek van Maurice Béjart in geen geval met minder genoeg mocht nemen dan met wat de grote Fransman dertig jaar geleden ons publiek verraste - en waardoor Brussel meteen promoveerde tot een van de belangrijkste centra van de moderne danskunst. Op zoek naar een waardige opvolger kwam Mortier via de Amerikaanse regisseur Peter Sellars in contact met diens landgenoot Mark Morris, zowat het boegbeeld van de jonge generatie Amerikaanse koreografen. Tussen de Munt-directeur en Morris klikte het meteen, met als gevolg dat de groep van de jonge Amerikaan thans als de «Monnaie Dance Group» zijn carrière verder zet.

Maar natuurlijk hebben de bezoekers van «De Munt» Béjart allerm minst vergeten, en niet zonder enige bezorgdheid kon men zich dan ook afvragen of Mark Morris tegen deze uitdaging zou opgewassen blijken. Na de première van «L'Allegro, il Penseroso ed il Moderato» van vorige week woensdag bestaat hierover (althans bij het publiek) geen twijfel meer: een geestdriftige zaal bezorgde Morris en zijn dansers een staande, minutenlang durende ovatie.

Zoals men weet is de integratie van theater, dans en opera een van de leidinggevende principes van het beleid dat Mortier voor «De Munt» heeft uitgestippeld en de reden waarom hij persé Morris wou naar Brussel halen is dan ook de teatraliteit die zijn werk beheerst. Daarnaast heeft de kritiek ook van metafaan de muzikaliteit van dit oeuvre onderstreept. Morris treedt dan ook het liefst op met live-muziek en aan de basis van zijn creaties ligt een grondige studie van de partituur.

Voor zijn debuut in «De Munt» had deze bewonderaar van de barokmuziek gekozen voor «L'Allegro, il Penseroso ed il Moderato», een «pastorale» ode van Händel naar twee gedichten van John Milton. «L'Allegro» staat hier voor de figuur met een eerder zonnige kijk op het leven, terwijl «Il Penseroso» de ernstige, beschouwende geest is die al die opgewektheid afwijst als ijdele dromerij. Charles Jennens, een vriend van Händel, completeerde dit duo met «Il Moderato», de man die geheel in de geest van de achttiende eeuw de gulden middenweg aanprijst en het konflikt oplost door beide extremen van de hand te wijzen.

De muziek van Händel (hier niet geheel vlekkeloos vertolkt door het orkest van «De Munt» o.l.v. Craig Smith) mag dan al springlevend zijn, de tekst van de renaissance-dichter Milton staat alweer een heel eind verder van ons af. Mark Morris voegt aan dit complexe materiaal een nieuwe laag van referenties toe, maar hoeft zich hierbij voor elk vertoon van in eruditie vermomde pedanterij. En hier stoten wij op wat wellicht het opvallendste — en voor het publiek alleszins het plezierigste — kenmerk is van deze produktie: hier wordt lichtvoetig en met kennelijk plezier

gedanst. Meestal wordt hierbij vooral ingespeeld op de muziek, maar soms ook wordt een tekstfragment gevisualiseerd. Op bepaalde momenten komt Morris hierbij wel eens gevaarlijk dicht bij «plaatjes bij praatjes» (we denken hier aan de jacht-partij), maar meesterlijk is dan weer de sekvens waar «Il Moderato» stelt dat «iedere daad gratie zal ontfangen aan orde en maat», waarbij Morris met zijn dansers een ware architectuur van lichamen optrekt.

Herhaaldelijk ook introduceert de koreograaf referenties naar meesterwerken uit de plastische kunst — denken we maar aan Botticelli. Op geen enkel ogenblik echter laat hij het gebeuren op de scène verstarren tot een «tableau vivant» — alles in dit ballet blijft vloeiende, soms wervelende beweging. Het decor van Adrienne Lobel doet dan weer aan de abstrakte-geometrische structuren van Josef Albers denken, terwijl James F. Ingalls haast letterlijk met licht schildert. Zeer fraai zijn ook de kostumes van Christine Van Loon, met hun bruine herfstkleuren in het eerste deel en hun fellere «pop»-kleuren in het tweede. Dit laatste toont trouwens aan hoe alle elementen van deze produktie functioneel op elkaar zijn afgestemd. Immers, waar in het eerste (en beste) deel vooral de sfeer van het woud wordt opgeroepen, daar verwijst het tweede naar een stedelijke omgeving. Men merkt het, er is heel wat te zien in deze produktie, en ook heel wat om over na te denken. Maar nogmaals: alles speelt zich af zonder enige dikdoenerij. Opvallend is ook hoe Morris moeiteloos van het ene register naar het andere overschakelt: van het lyrisch-evokerende naar het vitalistische, van het muzikale naar het beeldende, van het melancholisch-mijmerende naar het grappige — zo maakt hij van een volksdans een partijtje kaak- en kontkletsen dat niet

alleen de betrokken lichaamsdelen maar ook de lachspieren verwarmt.

Met zijn groep van 24 dansers (voor deze produktie met drie extra-elementen aangevuld) krijgt Mark Morris hetzelfde statuut als destijds het Ballet van de XXste Eeuw, met kontrakten van 12 maanden. Naast zijn «gewone» werk in «De Munt» wordt hij ook belast met het begeleiden van jong Belgisch talent — zo zal «De Munt» o.a. een beroep doen op Anne-Teresa Dekeersmaecker en Frédéric Flamand. In dit verband denkt Morris aan een soepele formule van work-shops, waarin jonge dansers de gelegenheid geboden wordt kursussen te volgen bij grote koreografen die voor een tijdje naar «De Munt» zouden worden uitgenodigd.

Wij hopen dat onze Amerikaan — die door zijn engagement in «De Munt» eigenlijk een unieke kans krijgt om zijn oeuvre verder uit te bouwen, zich ook dit gedeelte van zijn taak ter harte zal nemen. De situatie van onze — ongetwijfeld begaafde — Belgische dansers is momenteel immers weinig benijdenswaardig, zoals terecht werd beklemtoond door de ACOD die ter gelegenheid van deze première een pamflettenactie voerde. Ook onze landgenoten hebben recht op een kans.

J.M.

Voorstellingen zijn er nog op 8, 14, 17 en 20 december te 20 uur en op 11 december om 15 uur. Vanaf 2 december kunt u in «De Munt» kennismaken met een tweede Mark Morris-Produktie met koreografieën van Morris op muziek van Stravinsky, Tserepnin (een solo gedanst door Morris zelf), Poulenc en Vivaldi. De première vormt tevens het jaarlijkse persgala. Info: tel. 02/218.12.11 en 218.12.02.